FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT JEAN MISCHO

fremsat den 3. februar 2000 *

1. I kendelsen afsagt af Retten i Første Instans den 20. januar 1998 i sagen Kögler mod Domstolen [1], der anfægtes under den appelsag, som det foreliggende forslag til afgørelse vedrører, er den retlige og faktiske baggrund for tvisten beskrevet på følgende måde:

»1 Sagsøgeren er forhenværende direktør for Oversættelsesdirektoratet ved De Europæiske Fællesskabers Domstol. Han blev pensioneret den 1. december 1987 og har siden da som pensioneret tjenestemand uden afbrydelser haft bopæl i Konz i Tyskland.

2 Ifølge artikel 82, stk. 1, i vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber (herefter 'vedtægten') korrigeres forhenværende tjenestemænds pensioner med den justeringskoefficient, der er fastsat for det land, hvor den pensionsberettigede godtgør at være bosiddende.

3 Efter Tysklands genforening blev Berlin i oktober 1990 hovedstad i denne medlemsstat.

4 Ved domme af 27. oktober 1994 i sag T-536/93, Benzler mod Kommissionen (Sml. Pers. II, s. 777), og i sag T-64/92, Chavane de Dalmassy m.fl. mod Kommissionen (Sml. Pers. II, s. 723), fastslog Retten, at der var sket en tilsidesættelse af princippet i vedtægtens bilag XI om, at justeringskoefficienten for en medlemsstat skal fastsættes på grundlag af leveomkostningerne i hovedstaden, hvilket princip var tilsidesat ved artikel 6, stk. 2, dels i Rådets forordning (EØF, EKSF, Euratom) nr. 3834/91 af 19. december 1991 (herefter 'forordning nr. 3834/91'), dels i Rådets forordning (EØF, EKSF, Euratom) nr. 3761/92 af 21. december 1992 (herefter 'forordning nr. 3761/92') om tilpasning, med virkning henholdsvis fra den 1. juli 1991 og den 1. juli 1992, af vederlag og pensioner til tjenestemænd og øvrige ansatte i De Europæiske Fællesskaber samt af justeringskoefficienterne for disse vederlag og pensioner (henholdsvis EFT L 361, s. 13, og EFT L 383, s. 1). Tilsidesættelsen af princippet var sket i det omfang, der ved disse forordninger var blevet fastsat en midlertidig justeringskoefficient for Tyskland

* Originalsprog: fransk.

1 — Sag T-160/96, Sml. Pers. I-A, s. 15, og II, s. 35.

på grundlag af leveomkostningerne i Bonn på trods af, at Berlin havde været Tysklands hovedstad siden den 3. oktober 1990. Som følge heraf annullerede Retten de på grundlag af de nævnte forordninger for sagsøgerne i disse sager udfærdigede løn- og pensionssedler.

5 Der er endvidere ubestridt, at de omhandlede justeringskoefficienter, der i de nævnte forordninger i en fodnote blev betegnet som 'foreløbig[e] tal' eller som værende fastsat 'med forbehold for de afgørelser, Rådet skal træffe på grundlag af Kommissionens forslag', ikke er blevet ændret efterfølgende.

6 På foranledning af ovennævnte domme blev der holdt flere møder i Rådet for at afgøre, hvilke foranstaltninger der skulle træffes til opfyldelse af dommene. Den 19. december 1994 vedtog Rådet forordning (EKSF, EF, Euratom) nr. 3161/94 om tilpasning med virkning fra den 1. juli 1994 af vederlag til tjenestemænd og øvrige ansatte i De Europæiske Fællesskaber samt af justeringskoefficienterne for disse vederlag og pensioner (EFT L 335, s. 1, herefter »forordning nr. 3161/94«). Ved denne forordnings artikel 6, stk. 1, blev der med virkning fra den 1. juli 1994 fastsat en generel justeringskoefficient for Tyskland, som for første gang var beregnet på grundlag af leveomkostningerne i Berlin, og endvidere blev der fastsat særlige justeringskoefficienter for Bonn, Karlsruhe og München.

7 Ved Rådets forordning (EF, Euratom, EKSF) nr. 2963/95 af 18. december 1995 om tilpasning med virkning fra den 1. juli 1995 af vederlag og pensioner til tjenestemænd og øvrige ansatte i De Europæiske Fællesskaber samt af justeringskoefficienterne for disse vederlag og pensioner (EFT L 310, s. 1) blev der på ny, med tilbagevirkende gyldighed fra den 1. juli 1995, fastsat en generel justeringskoefficient for Tyskland, som var beregnet på grundlag af leveomkostningerne i Berlin.

8 Da sagsøgeren fandt, at Domstolen ved beregningen af hans pension for perioden mellem den 1. juli 1991 og den 30. juni 1994 burde have anvendt de justeringskoefficienter, som var baseret på leveomkostningerne i Berlin, og ikke dem, der var baseret på leveomkostningerne i Bonn, indgav han ved skrivelse af 29. januar 1996 en ansøgning i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 1, med henblik på, at der med tilbagevirkende gyldighed blev foretaget en ændret beregning af hans pension.

9 Sagsøgerens ansøgning blev afslået ved en afgørelse af 12. marts 1996 fra Domstolens justitssekretær truffet i dennes egenskab af ansættelsesmyndighed.

10 Den 10. maj 1996 indgav appellanten en klage til Domstolens Klageudvalg (herefter 'Klageudvalget'), hvori han rejste det samme krav som i ansøgningen, idet han dog tillige krævede, at Domstolen angav en snarlig dato for gennemførelsen af den ønskede beregning.

11 Domstolen afviste klagen den 1. juli 1996 med den begrundelse, at den var indgivet efter fristens udløb og derfor ikke kunne realitetsbehandles. De bebyrdende foranstaltninger i vedtægtens artikel 90, stk. 2's forstand var i denne sag efter Domstolens opfattelse de enkelte pensionssedler for den pågældende periode. Følgelig var den i vedtægten fastsatte klage- og søgsmålsfrist udløbet, uden at sagsøgeren havde foretaget sig noget.»

Realitetsbehandlingen af appellen

2. Rådet har gjort gældende, at Kögler's appel åbenbart må afvises. Til støtte herfor fremfører Rådet to argumenter under appelsagen.

3. For det første anfører Rådet, at appellanten kræver en fornyet prøvelse af stævningen i første instans uden at fremføre særlige anbringender til støtte for sine påstande, hvilket imidlertid falder uden for Domstolens kompetence ifølge artikel 49, stk. 1, i EF-statutten for Domstolen og ifølge gældende retspraksis.

4. Efter Rådets opfattelse har appellanten hverken præcist angivet de anfægtede dele af kendelsen, som kræves ophævet, eller de retlige anbringender, han særlig påberåber sig til støtte for sit krav, men har blot gentaget eller ordret gengivet de af Retten fremførte anbringender og argumenter.

5. Det kan ikke bestrides, at man nikker genkendende til appellantens skriftlige indlæg, når man har læst stævningen i første instans.

6. På den anden side ligger det i sagens natur, at appellanten vil fremføre de anbringender og argumenter for Domstolen, som han mener, at Retten i Første Instans overtrådte fællesskabsretten ved at forkaste.

7. Det betyder dog ikke, at en appel kan begrænse sig til en ren gentagelse af stævningen, men det kan det være nødvendigt for appellanten i en vis udstrækning at støtte sig på argumenter, han allerede har fremført i første instans.

8. Jeg er derfor af den opfattelse, at Rådets argument bør forkastes.

Appelsagens realitet

12. Retten gennemgik i den anfægtede kendelse de to argumenter, som appellanten fremførte over for Domstolens formalitetsindsigelse.

9. For det andet anfører Rådet, at Rettens vurdering af de konklusioner, som appellanten var berettiget til at drage af formuleringer i forordning nr. 3841/91 og nr. 3761//92 og af Rådets svar på de spørgsmål, Retten stillede i nævnte sag, Benzler mod Kommissionen, udgør en faktisk vurdering, som falder uden for rammerne af Domstolens prøvelsesret under en appelsag.

13. Hvad angår det første argument fastslog Retten, at dette i det væsentlige gik ud på, at Rådet havde afgivet »bindende tilsagn« om en endelig fastsættelse af de justeringskoefficienter, som i fodnoterne til forordning nr. 3834/91, nr. 3761/92 og de efterfølgende forordninger var betegnet som »foreløbig[e]«, hvorfor han som følge af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning ikke var forpligtet til at anfægte sine pensionssedler på et tidligere tidspunkt.

10. Jeg deler ikke denne opfattelse. Afgørelsen om, hvilke konklusioner appellanten var berettiget til at drage af formuleringerne i Rådets forordninger må nemlig efter min opfattelse anses for et problem, der vedrører fortolkningen af disse forordninger. Det er imidlertid ubestridt, at fortolkningen af gældende forordninger er et retligt spørgsmål, som kan gøres til genstand for appel.

14. Retten bemærkede, at en tjenestemand ifølge fast retspraksis ikke kan påberåbe sig, at princippet om beskyttelse af den berettigede forventning er tilsidesat, så længe administrationen ikke har afgivet præcise løfter over for ham.

15. Ifølge Retten fremgik det af sagens omstændigheder som helhed, at Rådet alene havde forbeholdt sig muligheden for at ændre disse justeringskoefficienter, uden at det var forpligtet til at revidere dem efterfølgende med tilbagevirkende gyldighed.

11. Da argumentationen til støtte for en afvisning af appellen derfor ikke efter min opfattelse kan godtages, bør appellen undersøges i realiteten.

16. Det kunne derfor ikke antages, at Rådet havde afgivet »præcise løfter« over for appellanten, således som det kræves efter retspraksis vedrørende princippet om beskyttelse af den berettigede forventning. Følgelig »kunne sagsøgeren ikke med føje hævde, at Rådet havde fremkaldt en berettiget forventning hos ham, som gav ham grund til at håbe, at han kunne unddrage sig ovennævnte klagefrist i vedtægten«.

17. Hvad angår det andet argument, som appellanten fremførte for Retten, og hvorefter søgsmålet ikke vedrørte en af ansættelsesmyndigheden truffet foranstaltning, men en undladelse heraf, bemærkede Retten i den anfægtede kendelse for det første, at de månedlige pensionssedler, som sagsøgeren havde modtaget mellem den 1. juli 1991 og den 30. juni 1994, klart havde karakter af bebyrdende foranstaltninger for ham, i det omfang hver enkelt af dem fastsatte størrelsen af hans månedlige pension.

18. Retten bemærkede videre, at da disse pensionssedler blev tilsendt sagsøgeren personligt, burde han i overensstemmelse med fristen i vedtægtens artikel 90 hver gang have indgivet en klage inden tre måneder. Han indgav imidlertid først sin klage den 10. maj 1996, dvs. næsten to år efter udløbet af den lovbestemte frist, der løb fra modtagelsen af den sidste pensionssedel i juni 1994.

19. Retten afviste derfor sagen, fordi klagen var for sent indgivet.

20. Den tilføjede i øvrigt, at en tjenestemand, som har undladt inden for de i vedtægtens artikel 90 og 91 foreskrevne frister at indgive et annullationssøgsmål vedrørende en for ham bebyrdende foranstaltning, ikke kan råde bod på denne undladelse ved at rejse krav om erstatning af det tab, han har lidt på grund af foranstaltningen, og dermed skaffe sig nye søgsmålsfrister.

21. Afsluttende udtalte Retten: »I den foreliggende sag måtte søgsmålet, som hævdedes at være begrundet i Rådets retsstridige passivitet, antages at have til formål at omgå fristerne i vedtægtens artikel 90 og 91, da der med søgsmålet dels ønskedes udvirket en annullation af en afgørelse fra Klageudvalget, som blot stadfæstede den tidligere afgørelse om afvisning, dels, ved nedlæggelse af en erstatningspåstand, krævedes tilkendt det tillægsbeløb, som sagsøgeren ville have modtaget, hvis justeringskoefficienten for Berlin var blevet anvendt for hans vedkommende allerede fra 1991.«

22. Jeg skal straks bemærke, at jeg er enig i Rettens gennemgang og mener, at de tre argumenter, som appellanten i det væsentlige har fremført til støtte for sin appel, og som jeg skal undersøge i den af ham angivne rækkefølge, må forkastes.

23. For det første gør han gældende, at Retten har begået en fejl ved ikke at antage, at den i sagen anvendte justeringskoefficient var midlertidig. Det fremgår nemlig efter appellantens opfattelse af de formuleringer, som Rådet anvendte i de forordninger, som fandt anvendelse på tidspunktet for udstedelsen af de omtvistede pensionssedler, nemlig Rådets forordning nr. 3834/91, nr. 3761/92 og forordning (Euratom, EKSF, EF) nr. 3608/93 af 20. december 1993 om tilpasning, med virkning fra den 1. juli 1993, af vederlag og pensioner til tjenestemænd og øvrige ansatte i De Europæiske Fællesskaber samt af justeringskoefficienterne for disse vederlag og pensioner [2], at disse bestemmelser ikke kunne anses for endelige.

24. Appellanten henviser i den forbindelse til, at der i de to sidste af disse forordninger anvendes udtrykket »med forbehold af de afgørelser, som Rådet *skal træffe*«. Dette udtryk viser ifølge appellanten, at Rådet var forpligtet til at træffe sådanne afgørelser efterfølgende.

25. Desuden fremhæver appellanten, at de fastsatte justeringskoefficienter i den første af de nævnte forordninger var betegnet som »foreløbige tal«, og at det i denne forordnings sidste betragtning udtrykkeligt begrundes, hvorfor de blev fastsat midlertidigt.

26. Denne betragtning lyder: »Indtil Rådet har truffet afgørelse om Kommissionens forslag om fastsættelse af de justeringskoefficienter, der fra den 1. oktober 1990 skal anvendes på vederlag til tjenestemænd og øvrige ansatte, der gør tjeneste i Tyskland, bør de gældende koefficienter tilpasses midlertidigt.«

27. Jeg vil gerne først fastslå, at appellantens argumentation i det væsentlige går ud på, at Rådet havde skabt en »berettiget forventning« hos ham, og at de »foreløbig[e] tal« inden længe ville blive berigtiget og fastsat endeligt, hvorfor han ikke behøvede at anlægge sag inden for de i vedtægten fastsatte frister. Spørgsmålet om, hvorvidt de pågældende bestemmelser var midlertidige eller ej, er det derfor kun nødvendigt at undersøge i forbindelse med anvendelsen af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning.

28. Som Retten med føje har anført i den anfægtede kendelses præmis 34, kan der efter fast retspraksis ikke opstå en sådan berettiget forventning, medmindre en fællesskabsinstitution har afgivet »præcise løfter« [3].

2 — EFT L 328, s. 1.

3 — Jf. f.eks. dom af 5.2.1997 i sag T-207/95, Ibarra Gil mod Kommissionen, Sml. Pers. I-A, s. 13, og II, s. 31, og i sag T-211/95, Petit-Laurent mod Kommissionen, Sml. Pers. I-A, s. 21, og II, s. 57.

29. Det er derfor ikke tilstrækkeligt, at de pågældende bestemmelser kan fortolkes som anført af appellanten, men denne fortolkning skal fremgå med tilstrækkelig sikkerhed af bestemmelsernes ordlyd. Navnlig må det ikke være sådan, at den foreslåede fortolkning kun udgør en af flere mulige fortolkninger af de omtvistede bestemmelser.

30. Det er imidlertid tilfældet i den foreliggende sag, og Retten har i den anfægtede kendelses præmis 35-38 anført grundene hertil.

31. Retten bemærker således med føje, at den eneste sikre konklusion, der kan drages af udtrykket »med forbehold for de afgørelser, Rådet skal træffe på grundlag af Kommissionens forslag af 10. september 1991 (SEC(91) 1612 endelig)«, er, at Rådet har forbeholdt sig muligheden for at ændre justeringskoefficienterne.

32. Denne vending siger derfor ikke med sikkerhed noget om Rådets fremtidige beslutning. Bestemmelserne udelukker ganske vist ikke muligheden for, at Rådet fastsætter nye koefficienter med tilbagevirkende gyldighed, men de giver ikke noget sikkert grundlag herfor.

33. Som led i sit andet argument, hvis øvrige aspekter jeg skal gennemgå i det følgende, gør appellanten i øvrigt gældende, at han havde en berettiget forventning om, at Rådet vedtog en endelig forordning, og ikke, som anført af Retten i den anfægtede kendelses præmis 37 og 38, at justeringskoefficienten for Berlin ville blive anvendt på ham.

34. Dette argument er irrelevant. Så længe appellanten nemlig ikke kunne være sikker på, at der overhovedet ville blive vedtaget en retsakt med tilbagevirkende gyldighed, er hans eventuelle forestillinger om denne retsakts indhold uden betydning.

35. Hertil skal jeg føje, at betegnelsen af den fastsatte koefficient som »foreløbig«, hvilket appellanten tillægger stor betydning, kun er benyttet i forordning nr. 3834/91 og blev opgivet i forbindelse med Rådets vedtagelse af den efterfølgende forordning i juli 1992, dvs. to år før den sidste omtvistede pensionsseddel.

36. Det må erkendes, som anført af appellanten, at Rådet i sit svar på Rettens skriftlige spørgsmål i sagerne Benzler mod Kommissionen og Chavane de Dalmassy m.fl. mod Kommissionen angav, at »de endelige justeringskoefficienter vil blive vedtaget med tilbagevirkende gyldighed«. Som Retten imidlertid med føje har fremhævet, skal denne udtalelse læses i sammenhæng med Rådets svar og kun i denne sammenhæng. Det fremgår af dette svar, som er gengivet i Benzler-dommens præmis 25, at Rådet havde store betænkeligheder over for Kommissionens forslag, fordi de

statistiske oplysninger, som var tilgængelige, ikke fuldt ud afspejlede den nye situation, som var opstået efter den tyske genforening, og fordi det endnu ikke havde haft mærkbare virkninger, at Tyskland havde ændret hovedstad. Rådet havde derfor anmodet Kommissionen om at forelægge den en »indgående undersøgelse af de statistiske, økonomiske, konkrete og retlige forhold, som ligger til grund for forslaget«.

37. Det fremgår klart af den skrivelse, som appellanten har påberåbt sig, at spørgsmålet, om Rådet skulle vedtage en ny afgørelse med tilbagevirkende gyldighed, var afhængig af de konklusioner, som kunne drages af denne undersøgelse.

38. Den nævnte formulering kunne derfor i lighed med dem, som blev anvendt i de omtvistede forordninger, ganske vist fortolkes som anført af sagsøgeren, men fortolkningen var ikke, i betragtning af den sammenhæng, hvori den indgik, den eneste mulige fortolkning af lovgivers hensigt.

39. Den nævnte formulering giver derfor ikke i sig selv sikkert grundlag for den af appellanten hævdede fortolkning.

40. Følgelig har Retten med føje antaget, at betingelserne for anvendelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning ikke var opfyldt.

41. For det andet har appellanten gjort gældende, at Retten forsømte at gennemgå de argumenter, han gjorde gældende under henvisning til princippet om god tro, hvilket princip må tages i betragtning ved fortolkningen af alle de af Fællesskabets institutioner vedtagne retsakter.

42. I den foreliggende sag gav Rådet appellanten, ifølge det af ham anførte, grund til at tro, at det på et tidspunkt ville vedtage en endelig ordning med tilbagevirkende gyldighed, som indeholdt en række gennemførelsesbestemmelser af et endnu ikke fastlagt indhold, der ville afhjælpe manglerne ved den midlertidige ordning, og at denne ordning da eventuelt ville kunne anfægtes under anvendelse af vedtægtens klageadgang.

43. Retten burde derfor efter appellantens opfattelse have indset, at han havde en berettiget forhåbning om, at der efterfølgende blev vedtaget en forordning, som ville udløse nye klagefrister, hvorfor den formalitetsindsigelse, der er blevet gjort gældende under henvisning til, at søgsmålsfristerne var udløbet, måtte forkastes.

44. Denne argumentation kan ikke holdes ude fra appellantens første argument, hvilket i øvrigt godtgøres af de mange overlapninger i appellantens skriftlige indlæg.

45. Princippet om god tro er alene tilsidesat i den foreliggende sag, såfremt appellantens forventning vedrørende Rådets fremtidige handlemåde var berettiget, hvilket kun kan antages, såfremt Rådet på et tidligere tidspunkt gav appellanten klare grunde til at forvente, at det ville følge en sådan handlemåde. Som tidligere anført var dette imidlertid ikke tilfældet.

46. Jeg kan følgelig ikke give appellanten medhold i dette argument.

47. For det tredje har appellanten gjort gældende, at Rådet har ændret tvistens genstand for at kunne afvise den fra realitetsbehandling. Han anfører i så henseende, at hans påstande og søgsmålet »ikke er rettet mod hans foreløbige pensionssedler, men mod, at det varede urimelig længe, inden der blev gennemført en endelig regulering og udfærdiget de endelige pensionssedler, som var omhandlet i Rådets forordninger«.

48. Denne argumentation går ud på, at søgsmålet i realiteten er rettet mod Rådets passivitet. I så henseende må imidlertid konstateres, at bestemmelserne vedrørende klageadgangen i henhold til vedtægtens artikel 90 ikke giver mulighed for at gøre indsigelse mod Rådets passivitet, da de personer, som er omfattet af vedtægten, ifølge denne bestemmelse alene har mulighed for at anfægte ansættelsesmyndighedens afgørelser eller undladelser.

49. Dette er dog ikke, som hævdet af appellanten, ensbetydende med, at han ikke har nogen retsmidler over for det, som han betragter som en retsstridig passivitet fra Rådets side.

50. Appellanten havde nemlig mulighed for at påberåbe sig Rådets passivitet til støtte for et søgsmål mod ansættelsesmyndigheden, således som det f.eks. skete i sagerne Benzler mod Kommissionen og Chavane de Dalmassy m.fl. mod Kommissionen.

51. Appellanten burde altså have anlagt sag til prøvelse af de foranstaltninger, hvorved den af Rådet udviste passivitet viste sig i forhold til ham, således som Retten også fastslog i den anfægtede kendelses præmis 39.

52. Retten har endvidere med føje afvist den opfattelse, at der var tale om et søgsmål vedrørende ansættelsesmyndighedens passivitet. Det er nemlig ubestridt, at pensionssedlerne var rettet til appellanten. Følgelig forelå der ikke nogen passivitet fra ansættelsesmyndighedens side, selv om pensionssedlerne ikke havde det indhold, som appellanten forventede.

53. Appellanten fastholder imidlertid, at pensionssedlerne var »foreløbige« og derfor ikke endeligt regulerede hans situation, hvorfor de ikke kunne anfægtes under et søgsmål.

54. Appellanten går i den forbindelse ud fra, at en individuel foranstaltning, som er truffet på grundlag af en midlertidig forordning, også nødvendigvis må være foreløbig, hvilket for mig at se ikke er indiskutabelt.

55. Herved tager appellanten imidlertid ikke hensyn til, at Retten allerede i dommen Benzler mod Kommissionen, som han selv i flere forbindelser har påberåbt sig, fastslog, at pensionssedlerne for den pågældende periode udgjorde foranstaltninger, der indeholdt et klagepunkt for ham, selv om de var baseret på anvendelsen af en foreløbig koefficient.

56. Følgelig konkluderede Retten med føje, at der ikke forelå passivitet fra ansættelsesmyndighedens side, da denne havde rettet foranstaltninger til appellanten, som indeholdt et klagepunkt for ham, og som følgelig kunne anfægtes under et søgsmål.

57. Klagen over disse foranstaltninger blev klart indgivet for sent, da klagefristerne i vedtægtens artikel 90 var overskredet. Følgelig måtte søgsmålet åbenbart afvises, uden at Retten, som hævdet af appellanten, kan kritiseres for at have anlagt en overdreven strikte fortolkning af denne bestemmelse.

58. Som Retten nemlig har fremhævet i den anfægtede kendelses præmis 40 og 41 uden på dette punkt at blive modsagt af appellanten, gælder for det første efter fast retspraksis, at klagefristen er bindende og derfor ikke kan fraviges af parterne. Følgelig kan den omstændighed, at den sagsøgte institution har behandlet en administrativ klage, som er for sent indgivet, ikke indebære, at den sag, som rejses efterfølgende, kan realitetsbehandles.

59. For det andet fremgår det af de domme, som Retten henviste til, at den hindring, som en udløbet klagefrist udgør, ikke kan omgås ved indgivelse af en ansøgning i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 1, med den følge, at der begynder at løbe en ny frist.

60. Appellanten har tillige gjort gældende, at den opfattelse, som Retten har indtaget, medfører, at han berøves ethvert retsmiddel, da følgen af dens opfattelse er, at hvis en forordningsbestemmelse anvendes korrekt, og hvis de omstændigheder, som begrunder, at den er foreløbig, først falder bort efter udløbet af fristen for indgivelse af søgsmål vedrørende den individuelle gennemførelsesforanstaltning, vil de personer, som berøres af foranstaltningen, hverken på noget tidspunkt have mulighed for at anfægte selve gennemførelsesforanstaltningen, som da ikke længere vil have noget retsgrundlag, eller mulighed for at anfægte dens retsgrundlag, som da er bortfaldet.

61. Denne opfattelse kan ikke tiltrædes. Hvis der træffes en individuel foranstaltning på grundlag af en midlertidig ordning, som ikke længere er berettiget, kan dette anføres som argument for foranstaltnin-

gens ugyldighed. Hvis den midlertidige ordning derimod stadig var berettiget på tidspunktet for vedtagelsen af den individuelle foranstaltning, indebærer den omstændighed, at den senere mister sin eksistensberettigelse, ikke uden videre, at alle de individuelle foranstaltninger, som er truffet på grundlag heraf, bliver anfægtelige.

62. Som Rådet med rette har gjort gældende, er retssikkerhedsprincippet til hinder herfor.

63. Appellanten anfører endvidere, at han endnu ikke på det tidspunkt, hvor han efter Rettens opfattelse burde have anfægtet de omtvistede pensionssedler, havde mulighed for at foretage en hensigtsmæssig formulering af sit anbringende om, at Rådet ikke havde fastsat en endelig koefficient for den pågældende periode, da det endnu ikke var klart, at Rådet ikke ville fastsætte endelige koefficienter.

64. Dette argument må forkastes. Den omstændighed, at der efter udløbet af fristen for anfægtelsen af en foranstaltning indtræffer en omstændighed, som sagsøgeren mener, han kunne have baseret sit søgsmål på, kan ikke medføre, at fristerne for søgsmålet vedrørende den pågældende foranstaltning begynder at løbe på ny.

65. Endelig anfører appellanten, at Rettens fejlagtige opfattelse af søgsmålets genstand også fremgår af, at den antog, at han med søgsmålet tilsigtede at få tildelt en pension for den pågældende periode, som var beregnet på grundlag af leveomkostningerne for Berlin [4].

66. Appellantens argumenter vedrørende appelsagens realitet har imidlertid alle til formål at godtgøre, at appellanten var berettiget til en sådan pension.

67. Retten har derfor med føje fastslået, at dette var det reelle formål med søgsmålet — nemlig at anfægte pensionssedlerne efter udløbet af de i vedtægten fastsatte frister for at få tildelt en højere pension for den pågældende periode, der var beregnet på grundlag af leveomkostningerne for Berlin.

68. Under alle omstændigheder må det dog konstateres, at appellanten på dette punkt kritiserer et forhold, som ikke er afgørende for gyldigheden af Rettens betragtninger. De er nemlig baseret på den overvejelse, at der var truffet en foranstaltning for appellantens vedkommende, som var bebyrdende for ham, og som han burde have anfægtet inden for de gældende frister. Retten har hermed fastslået, hvilken fremgangsmåde appellanten burde have anvendt. Det formål, han ville tilstræbe med et sådant søgsmål, var i den forbindelse irrelevant.

4 — Jf. navnlig den anfægtede kendelses præmis 42.

Forslag til afgørelse

69. Det følger af det anførte, at appellen bør forkastes.

70. Hvad angår sagens omkostninger har Domstolen og Rådet nedlagt påstand om, at appellanten tilpligtes at betale dem. Ifølge artikel 122 i Domstolens procesreglement finder reglementets artikel 70 ikke anvendelse i en appelsag, som er anlagt af tjenestemænd eller andre ansatte ved institutionerne. Følgelig bør efter min opfattelse procesreglementets artikel 69, stk. 2, bringes i anvendelse, og appellanten tilpligtes at betale sagens omkostninger, mens Rådet, som har interveneret i sagen, bør bære sine egne omkostninger ifølge samme artikels stk. 4.